

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui,

Coroșanu Ilie

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 15.07.2021 – 26.11.2021;

Instanța de apel: 02.02.2022 – 18.05.2022;

Instanța de recurs: 29.07.2022 – 02.11.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 26 noiembrie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Coroșanu Ilie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 30, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 13 (treisprezece) ani.

Coroșanu Ilie, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 30, 172 alin. (3) lit. a) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 13 (treisprezece) ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen 20 (douăzeci) ani, în penitenciar de tip închis.

A fost admisă cererea inculpatului Coroșanu Ilie cu privire la reducerea pedepsei în legătură cu încălcarea dreptului acestuia la condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a

Drepturilor Omului. S-a redus din pedeapsa stabilită lui Coroșanu Ilie prin prezenta sentință perioada aflării acestuia în stare de arest preventiv, conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, cu 406 zile, calculându-se două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, cu executarea pedepsei închisorii pentru termenul rămas.

Acțiunea civilă înaintată de avocatul Camincean Angela în interesele reprezentantului legal a părții vătămate, B.Vs. privind încasarea de la Coroșanu Ilie a prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la Coroșanu Ilie în beneficiul reprezentantului legal al părții vătămate B.Vs. prejudiciul moral în mărime de 200000, 00 (două sute mii) lei.

Totodată s-a încasat din contul inculpatului Coroșanu Ilie Vasili în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 320,00 (trei sute douăzeci, 00) lei.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, instanța de fond a reținut, că Coroșanu Ilie, începând cu o zi nestabilită a anului 2015 și până în una din zilele anului 2017, acționând prin intenție directă, având scopul satisfacerii poftei sexuale, fiind conștient că prin acțiunile sale comite fapte ilegale cu caracter sexual, în zile diferite nestabilite de organul de urmărire penală, în timp ce se afla în vizită la casa părintească din sat. X.Y., r-nul Sîngerei, unde locuia sora sa B.V. împreună cu copii minori B.Vc., născută la xx.xx.2008 și B.Vs., născut la xx.xx.2010, în timp ce sora sa nu se afla în domiciliu, cunoscând cu certitudine că nepoata sa minoră B.Vc. nu a atins vârsta de 14 ani, prin constrângere fizică, profitând de imposibilitatea nepoatei minore B.Vc. de a se apăra și a-și exprima voința grație vârstei care o avea, Coroșanu Ilie, contrar voinței acesteia, a întreținut cu ea mai multe rapoarte sexuale în formă obișnuită. Astfel de acțiuni Ilie Coroșanu a mai întreprins față de minora B.Vc. în aceiași perioadă și în alte locuri și anume la domiciliul rudelor din satele Z. și D., r-nul Sîngerei, în ocol la animale și pe câmp.

Tot, el începând cu o zi nestabilită a anului 2015 și până în una din zilele anului 2017, acționând prin intenție directă, având scopul satisfacerii poftei sexuale în forme perverse, fiind conștient că prin acțiunile sale comite fapte ilegale cu caracter sexual, în zile diferite nestabilite de organul de urmărire penală, în timp ce se afla în vizită la casa părintească din sat. X.Y., r-nul Sîngerei, unde locuia sora sa B.V. împreună cu copii minori B.Vc., născută la xx.xx.2008 și B.Vs., născut la xx.xx.2010, cunoscând cu certitudine că nepoata sa minoră B.Vc. nu a atins vârsta de 14 ani, prin constrângere fizică, profitând de imposibilitatea nepoatei minore B.Vc. de a se apăra și a-și exprima voința grație vârstei care o avea, contrar voinței acesteia, a întreținut cu ea mai multe rapoarte sexuale în formă perversă prin introducerea organului său genital în

orificiul anal și în cavitatea bucală, îi atingea organele sexuale cu mâinile, îi introducea degetele în organul sexual, o obliga să-i atingă organul său genital.

3. Nefiind de acord cu sentința procurorul în Procuratura raionului Sîngerei, Ludmila Zaharia și avocatul Prodan Sergiu în numele inculpatului, au declarat apel.

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Sîngerei, Zaharia Ludmila, în termen, inițial la data de 07.12.2021, și ulterior la data de 30.12.2021 cu apel motivat, a contestat sentința solicitând casarea parțială a acesteia, în latura pedepsei, cererii inculpatului în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și acțiunii civile, cu emiterea unei noi decizii prin care inculpatului Coroșan Ilie să-i fie stabilită pedeapsa în baza art. 30; 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, detenție pe viață și în baza art. 30; 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, detenție pe viață. Conform art. 84 alin (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe viață, iar potrivit prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în locul pedepsei sub formă de detențiune pe viață să se aplice pedeapsa închisorii pe un termen de 30 de ani, în penitenciar de tip închis.

La fel, a solicitat a fi respinsă cererea inculpatului Coroșanu Ilie cu privire la reducerea pedepsei în legătură cu încălcarea dreptului acestuia la condiții de detenție, iar acțiunea civilă înaintată de avocatul reprezentantul legal al părții vătămate, să se admită integral.

În motivarea apelului declarat a invocat că instanța de judecată a dat o apreciere justă a circumstanțelor cauzei și a calificat corect acțiunile inculpatului Coroșanu Ilie, însă incorect a individualizat pedeapsa și neîntemeiat a aplicat cea mai blândă pedeapsă.

Arată, că instanța de fond la aplicarea pedepsei nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, care nu justifică aplicarea unei pedepse definitive sub formă de 20 ani închisoare, pentru comiterea a două infracțiuni excepțional de grave, în lipsa cărorva circumstanțe atenuante, sancțiunea cărora prevede inclusiv detenție pe viață.

Indică, că art. 171 alin (3) lit. b) cât și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, prevăd drept pedeapsă - închisoare de la 10 la 20 ani sau detenție pe viață, instanța corect a concluzionat, că deși la data comiterii infracțiunilor Coroșanu Ilie nu avea împlinită vârsta de 21 ani, urmează ai fi aplicată pedeapsa în limitele generale, însă neîntemeiat a aplicat practic pedeapsa minimă prevăzută.

La fel punctează, că la stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont de faptul că victima infracțiunii B.Vc. este rudă cu inculpatul Coroșanu Ilie și anume fiica surorii acestuia, în perioada comiterii infracțiunilor avea vârsta cuprinsă între doar 6-8 ani, în privința sa s-au comis în jur de 9 episoade ale

infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) și 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, din cauza că a fost amenințată, nu a comunicat nimănui despre cele întâmplate, și Coroșanu Ilie risca să nu fie tras la răspundere penală dacă minora B.Vc. nu avea și în prezent consecințe ale infracțiunilor, și anume s-a aflat despre comiterea infracțiunilor abia după ce minora B.Vc. acuza probleme de sănătate și în urma examinării medicale s-a constatat că sunt din cauza întreținerii relațiilor sexuale; deseori infracțiunile se comiteau în prezența altui minor, fratele victimei B.Vs., care în acea perioadă avea vârsta în jur de 5-6 ani.

Consideră că în privința inculpatului urmează a se aplica pedeapsa sub formă de detenție pe viață, deoarece anume această pedeapsă ar fi egală cu pericolul social al infracțiunilor comise, însă dat fiind că cauza s-a examinat în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, detențiunea pe viață urmează a fi înlocuită cu pedeapsa închisorii pe un termen de 30 de ani.

Mai arată, că inculpatul Coroșanu Ilie nu a conștientizat gradul prejudiciabil al infracțiunilor, or în cadrul audierii sale nu a dat dovadă de faptul că s-ar căi de cele comise.

Atrage atenția asupra prevederilor Hotărârii Plenului CSJ a RM din 11.11.2013, nr. 8 "Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale", neglijate în prezenta speță.

Totodată la stabilirea pedepsei urmează de avut în vedere faptul că în acțiunile inculpatului Coroșanu Ilie nu s-au stabilit careva circumstanțe atenuante, doar agravante și anume: săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unui minor și săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică.

Referitor la acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate, indică că neîntemeiat a fost admisă doar parțial, or suma de 400000 lei corespunde pericolului social al infracțiunii, conform Raportului de evaluare psihologică nr. 55 din 07.05.2021, deși de la comiterea infracțiunilor a trecut în jur de 5 ani, și în prezent victima prezintă stări de tensiune interioară, ce perturbă echilibrul emoțional, și calitatea vieții minorei, iar acești bani sunt necesari pentru reabilitarea emoțională, investirea lor într-un viitor mai bun pentru ea.

Referitor la cererea lui Coroșanu Ilie cu privire la reducerea pedepsei în legătură cu încălcarea dreptului la condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenție, conform jurisprudenței CEDO, menționează, că pe lângă faptul că neîntemeiat a fost admisă, ea a fost examinată de către instanță din oficiu, or în ședințele de judecată nu s-a adus la cunoștință și pus în discuție raportul administrației Penitenciarului nr. 11 Bălți.

Consideră că instanța neîntemeiat nu a ținut cont de raportul administrației Penitenciarului nr. 11 Bălți, conform căruia inculpatul Coroșanu Ilie s-a deținut în Penitenciarului nr. 11 Bălți, 196 zile, și anume în

perioada 14.05.2021 - 26.11.2021, celulele unde s-a deținut acesta corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați, ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim, iluminarea în celule este asigurată natural prin intermediul geamurilor precum și artificial prin intermediul instalațiilor electrice, etc. La fel, conform raportului administrației Penitenciarului nr. 11 Bălți, se menționează că potrivit rapoartelor Consiliului pentru prevenirea torturii din octombrie 2017 și iulie 2020, publicate pe pagina web a Comitetului (www.cpt.coe.int), urmare a vizitelor inopinate privind monitorizarea condițiilor de detenție și respectarea drepturilor persoanelor deținute, împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante, s-a constatat ameliorarea condițiilor materiale de deținere în instituția Penitenciarului nr. 11 - Bălți. Consiliul și Ombudsmanul, au specificat și faptul că, abuzuri sau comportament neconform din partea personalului, nu a fost enunțat, fiind menționat și efortul administrației de a soluționa probleme logistice și de a ameliora condițiile de detenție, etc.

În acest sens indică că instanța de judecată la admiterea cererii, s-a bazat doar pe practica judiciară și Raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 11 Bălți pe data de 31.10.2017 de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii, care în compartimentul „constatări” la pct. 6 au indicat că în limitele stabilite prin ordinul MJ nr. 576 din 31.12.2014, suprafața medie calculată constituie 3 m² și nu se ține cont de standardul minim de 4m², și astfel ilegal instanța a ajuns la concluzia că Coroșanu Ilie a fost asigurat cu spațiu mai mic de 4m².

Astfel, în cadrul procesului penal, consideră, că nu s-a demonstrat faptul că inculpatului Coroșanu Ilie i s-au încălcat drepturile la condițiile de detenție și cererea sa depusă în acest sens urmează a fi respinsă.

3.2. Avocatul Prodan Sergiu în numele inculpatului, în termen la data de 03.12.2021, prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței, prin care inculpatul Coroșan Ilie a fost condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 30, 171 alin. (3) lit. b); 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, în latura pedepsei, cu stabilirea unei pedepse definitive de 15 ani închisoare.

În motivarea apelului a invocat asprimea pedepsei penale aplicate inculpatului.

În partea descriptivă a sentinței, instanța de fond a indicat că în acțiunile inculpatului au fost stabilite circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 alin. (1) lit. e) și j) Cod penal și anume: e) săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unui minor sau a unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității sau altui factor; j) săvârșirea infracțiunii de către o

persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea substanțelor menționate la art. 24., fiind în drept, în funcție de caracterul infracțiunii, să nu considere aceasta ca o circumstanță agravantă.

Susține că instanța de fond incorect a reținut în calitate de circumstanță agravantă săvârșirea infracțiunii față de minor, deoarece însăși infracțiunea de care este învinuit inculpatul cuprinde un asemenea calificativ și anume săvârșirea infracțiunii: art. 171 alin. (3 lit. b) Cod penal: "b) ...unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani" și art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal: b) ...săvârșite cu bună știință asupra unui minor", iar potrivit prevederilor art. 77 alin. (2) Cod penal: (2) Dacă circumstanțele menționate la alin. (1) sânt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate drept circumstanțe agravante.

Ce ține de circumstanța agravantă prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. j) Cod penal, consideră că nu poate fi reținută, deoarece nu se reflectă în învinuirea adusă inculpatului și lipsesc careva probe care ar atesta existența stării de ebrietate la Coroșanu Ilie.

Instanța de fond nu a reținut toate circumstanțele atenuante, limitându-se doar la circumstanța prevăzută la art. 76 alin. (1) lit. b) și anume: săvârșirea infracțiunii de către un minor sau de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani dar nu a atins vârsta de 21 de ani, pe de altă parte instanța nu a reținut circumstanța atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, recunoașterea vinovăției.

În speță, de fapt sunt relevante doar două circumstanțe atenuante prin urmare la stabilirea pedepsei sunt aplicabile prevederile art. 78 alin. (1) lit. c) Cod penal, deci limitele minime de la care ar trebui să fie calculată pedeapsa în baza art. 364¹ Cod procedură penală, sunt mai mici de cele calculate de instanță.

Concluzionează asupra faptului, că pedeapsa aplicată inculpatului ar fi posibil de a stabili sub formă de închisoare pe termen de 15 ani, cu deducerea din pedeapsă a 406 zile ca recompense pentru detenția clientului său în condiții inumane și degradante.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 aprilie 2022, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și admis apelul avocatului Sergiu Prodan în numele inculpatului, casată parțial sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 26 noiembrie 2021, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Coroșanu Ilie s-a considerat condamnat în baza art. 30, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, la pedeapsa închisoare pe termen de 12 (doisprezece) ani 11 (unsprezece) luni.

Coroșanu Ilie s-a considerat condamnat în baza art. 30,172 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, la pedeapsa închisoare pe termen de 12 (doisprezece) ani 11 (unsprezece) luni.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i s-a stabilit lui Coroșanu Ilie, pedeapsa definitivă închisoare pe un termen de 19 (nouăsprezece) ani 10 (zece) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În rest dispozițiile sentinței instanței de fond au fost menținute.

4.1. Instanța de apel pentru a decide în sensul dat a reținut că cauza penală în privința inculpatului Coroșanu Ilie a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod procedură penală, astfel fiind contestată de apelanți doar în latura stabilirii pedepsei penale și prejudiciului moral.

Colegiul a considerat necesar a admite apelul avocatului, or, instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului Coroșanu Ilie nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

S-a notat că, circumstanțele agravante prevăzute de lege în art. 77 Cod penal au un caracter exhaustiv. La stabilirea pedepsei, instanțele judecătorești pot recunoaște ca agravante numai acele circumstanțe care au fost stabilite de organele de urmărire penală, au fost indicate în rechizitoriu (art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală) și numai dacă au fost susținute de acuzatorul de stat în dezbaterile judiciare.

Instanța de apel a reținut că de către instanța de fond neîntemeiat au fost preluate circumstanțele agravante reținute prin rechizitoriu (f.d.161-162 vol. I) sub formă de săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unui minor și săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică, acestea urmând a fi excluse or, art. 77 alin. (2) Cod penal prevede: dacă circumstanțele menționate la alin. (1) sânt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate drept circumstanțe agravante, iar potrivit infracțiunilor incriminate inculpatului Coroșanu Ilie, circumstanța respectivă este inclusă deja în componența infracțiunii: art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal: "b) ...unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani" și art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal: "b) ...săvârșite cu bună știință asupra unui minor".

Colegiul a exclus și agravanta reținută atât prin rechizitoriu cât și preluată de instanța de fond sub formă de "săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică", or acest fapt nu se reflectă în învinuirea adusă inculpatului, iar la materialele cauzei lipsesc careva probe care ar atesta comiterea infracțiunilor în stare de ebrietate.

Totodată, ce ține de circumstanțele atenuante, instanța de apel a indicat că deși prin rechizitoriu acestuia nu i-a fost reținută ca circumstanță atenuantă recunoașterea vinei, circumstanță care instanța la fel nu a reținut-o, iar având în vedere că acesta totuși a recunoscut vina, instanța de apel a reținut-o.

În asemenea circumstanțe, ținând cont de personalitatea inculpatului care a comis două infracțiuni din categoria celor excepțional de grave, conform caracteristicii eliberate de Primăria X.Y., r-nul Sîngerei din 12.05.2021, Coroșanu Ilie la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.74, vol. I), nu se află la evidență la medicul psihiatru și medicului narcolog (f.d.75-76), a fost în conflict cu legea contravențională (f.d.77, vol. I), este pentru prima dată în conflict cu legea penală (f.d.78, vol. I), instanța de apel a ajuns la concluzia că acestuia urmează a-i fi stabilită pedeapsa cu închisoare, la stabilirea pedepsei urmând a se ține cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Urmare a aplicării prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, noile limite a pedepsei cu închisoare pentru ambele infracțiuni sunt de la 6 ani și 8 luni la 13 ani și 4 luni sau de 30 ani. Astfel, ținând cont de faptul că au fost excluse agravantele reținute neîntemeiat de instanța de fond precum și stabilite circumstanțe atenuante, pedeapsa cu închisoare stabilită de instanța de fond urmând a fi redusă pentru fiecare infracțiune, totodată și pedeapsa definitivă, urmând a-i fi stabilită închisoare pe termen de 19 ani 10 luni.

Cu referire la invocarea avocatului-apelant cu privire la circumstanța atenuantă excepțională că, la momentul comiterii infracțiunilor incriminate inculpatul nu avea vârsta de 21 ani, instanța de apel a apreciat-o ca declarativă, or, s-a reținut că acesta a comis infracțiunile până în una din zilele anului 2017, deci nefiind constatat când a avut loc ultima acțiune a inculpatului, acesta împlinind vârsta de 21 ani la data de 21 august 2017. În sensul celor descrise supra, Colegiul a respins solicitarea avocatului-apelant de aplicare a unei pedepse definitive închisoare pe termen de 15 ani.

Ținând cont de motivele expuse supra, în argumentarea soluției de respingere a apelului procurorului, instanța de apel a menționat că numirea pedepsei detențiune pe viață este una prea aspră, prin care se suprasolicită caracterul punitiv al pedepsei penale în raport cu circumstanțele cauzei. Această concluzie este fortificată și de faptul că inculpatul a recunoscut vina, această împrejurare fiind apreciată ca o conlucrare cu organul judiciar și o contribuție la aflarea adevărului pe caz. Din conținutul normelor art. 171 alin. (3) și 172 alin. (3), reiese că sancțiunea articolelor date este una alternativă. Rămâne la discreția instanței de a decide în privința pedepsei sub formă de închisoare sau detențiune pe viață.

Cu referire la dezacordul procurorului-apelant cu admiterea parțială a acțiunii civile înaintate de Camincean Angela în interesul reprezentantului

legal al părții vătămate B.Vs. privind încasarea prejudiciului moral, Colegiul a arătat, că instanța de fond just a stabilit faptul, că minora B.Vc. a avut de suportat prejudiciu de natură morală, anume prin acțiunile lui Coroșanu Ilie, în rezultatul constatării vinovăției acestuia conform art. 30, 171 alin. (3) lit. b) și 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, or, minora B.Vc. a fost victima abuzului sexual, din partea inculpatului, totodată, avându-se în vedere nivelul de consecințe negative suferite, pe plan psihic de către partea vătămată minoră B.Vc., importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost vătămate aceste valori, toate acestea raportate la practica Curții Europene a Drepturilor Omului, la speță corect s-a hotărât să se încaseze suma de 200000 lei, or, suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 400000 lei fiind una excesivă în lumina jurisprudenței Republicii Moldova.

De asemenea cu referire la dezacordul procurorului-apelant cu sentința instanței de fond în partea admiterii cererii inculpatului Coroșanu Ilie și reducerea din pedeapsa stabilită a perioadei aflării acestuia în stare de arest preventiv în Penitenciarul nr. 11 Bălți, conform art. 385 alin. (5) Cod procedură penală, cu 406 zile, instanța de apel a reiterat că va rămâne solidară cu poziția instanței de fond în latura dată, or, la caz, contrar invocărilor acuzatorului de stat, s-a reținut că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența art. 3 CEDO.

A fost considerată justă concluzia instanței de fond potrivit cărei dificultățile cu care s-a confruntat Coroșanu Ilie pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.11 Bălți în calitate de învinuit-inculpat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat. Este relevant și faptul, că ținând cont de faptul că inculpatul s-a deținut mai mult de 3 zile în Inspectoratul de Poliție Sîngerei, fapt ce contravine Legilor precitate, totodată, informația privind deținerea acestuia lipsește, astfel instanța de judecată corect a aplicat prevederile art. 385 Cod de procedură penală și în privința perioadei deținerii inculpatului Coroșanu Ilie în Inspectoratul de Poliție Sîngerei. Astfel, corect s-a constatat prin prisma prevederilor legale enunțate, că cererea inculpatului Coroșanu Ilie este justificată, or, ultimul s-a aflat în arest preventiv fiind deținut în condiții precare de detenție din 07.05.2021 până la data pronunțării sentinței 26.11.2021, ceea ce constituie o durată de 203 (două sute trei) zile, adică în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în consecință în condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, Coroșanu Ilie, legal și justificat a beneficiat de reducerea pedepsei stabilite cu 406 (patru sute șase) zile, pentru perioada aflării în arest preventiv, calculându-se două zile de închisoare

pentru o zi de arest preventiv, cu executarea pedepsei închisorii pentru termenul rămas.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către inculpat, care fără a invoca nemijlocit incidența unui temei prevăzut la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 aprilie 2022, în partea pedepsei penale stabilite în privința sa.

5.1. În motivarea recursului ordinar din 27.04.2022, inculpatul indică că pedeapsa penală stabilită prin decizia instanței de apel este una prea aspră, or infracțiunea a fost comisă în perioada 2015-2017 când încă nu avea vârsta de 21 ani.

La aplicarea pedepsei penale instanța de judecată nu a luat în considerație circumstanțele personale, că nu a fost anterior în conflict cu legea, că are la întreținere un copil minor, fiind unicul întreținător al familiei.

Se căiește și regretă sincer cele comise, solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde.

5.2. În motivarea recursului ordinar din 04.08.2022, inculpatul reiterează argumentele invocate anterior, suplimentar subliniind că nu a fost în căutare și că potrivit datelor medicale copilul este în regulă, adică integritatea himenului nu este dereglată.

6. La 16.05.2022, inculpatul, a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție o cerere, parvenită la data de 18.05.2022 și înregistrată cu nr. 2092, prin care solicită aplicarea în privința sa a dispozițiilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

7. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente:

8.1. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă temeuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei sau când argumentele formulate de recurent nu au un fundament juridic.

Lecturând textul recursului ordinar declarat la data de 27.04.2022, de către inculpat, Colegiul penal constată că recurentul nu invocă vreun temei de drept concret din cele 16 prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă reieșind din motivarea acestuia reiese că inculpatul își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalându-se temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, Colegiul penal menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

În acest context, Colegiul penal consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului Coroșanu Ilie pentru infracțiunile săvârșite, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, Cod penal.

Colegiul conchide că instanța de apel corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Coroșanu Ilie a săvârșit infracțiunile imputate lui, stabilindu-i o pedeapsă proporțională în raport cu infracțiunile comise, împrejurări ce au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Opozant argumentelor invocate de către recurent precum că, pedeapsa este una neechitabilă și prea aspră ținând cont de faptul că a recunoscut vina, Colegiul notează că instanța de apel a ținut cont de personalitatea inculpatului care a comis două infracțiuni din categoria celor excepțional de grave, conform caracteristicii eliberate de Primăria X.Y., r-nul Sîngerei din 12.05.2021, Coroșanu Ilie la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.74, vol. I), nu se află la evidență la medicul psihiatru și medicului narcolog (f.d.75-76), a fost în conflict cu legea contravențională (f.d.77, vol. I), este pentru prima dată în conflict cu legea penală (f.d.78, vol. I), ajungând la concluzia că acestuia urmează a-i fi stabilită pedeapsa cu închisoare, la stabilirea pedepsei urmând a se ține cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, în speță, nu poate fi numită în privința inculpatului Coroșanu Ilie o pedeapsă mai blândă, având în vedere gravitatea infracțiunii imputate, pericolul social al acțiunilor sale, astfel instanța corect a ajuns la concluzia că inculpatul Coroșanu Ilie urmează a fi tras la răspundere penală, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedura penală și art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prevăzute de art. 30, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal și art. 30, 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, la pedeapsa cu închisoare pe termen a câte 12 (doisprezece) ani 11 (unsprezece) luni, pentru fiecare, prin cumul parțial al pedepselor, cu stabilirea unei pedepse definitive sub formă de închisoare pe o perioadă de 19 (nouăsprezece) ani 10 (zece) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În acest sens Colegiul penal consideră că, pedeapsa aplicată inculpatului Coroșanu Ilie este corectă, echitabilă și proporțională faptei comise, numită ținându-se cont de scopul pedepsei penale. Pedeapsa aplicată corespunde gradului prejudiciabil și de pericol social, circumstanțelor comiterii infracțiunilor, atitudinii inculpatului față de cele întâmplate și conștientizarea pericolului crimei săvârșite.

Colegiul penal reține că, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei

penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Astfel, Colegiul penal conchide că temeuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constatând temeinicia motivării soluției instanței de apel, o însușește integral întrucât această instanță a oferit răspunsuri complete și argumentate tuturor problemelor esențiale invocate în speță, pedeapsa aplicată inculpatului fiind una proporțională și echitabilă faptelor comise.

Ținând cont de cele constatate supra, Colegiul penal conchide că eroarea invocată în recurs nu și-a găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8.2. *Cu referire la recursul ordinar declarat la 04.08.2022, de inculpatul Coroșanu Ilie, Colegiul penal reține următoarele:*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 45 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la

data 13 aprilie 2022, în prezența procurorului, avocatul și inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 200, vol. IV), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei motivate și anume pentru data de 18 mai 2022, ora 09:00.

În continuare, Colegiul penal menționează că, inculpatul Coroșanu Ilie a declarat recurs ordinar suplimentar împotriva deciziei adoptate la caz, la data de 04 august 2022, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Poșta Moldovei. (f.d. 231, vol. IV)

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul penal specifică faptul că pentru inculpatul Coroșanu Ilie termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de 19 mai 2022, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de 20 iunie 2022, dat fiind faptul că ultima zi a termenului cade într-o zi nelucrătoare.

Prin urmare, recursul inculpatului Coroșanu Ilie, din data de 04 august 2022, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

9. În același timp, Colegiul penal consideră că aplicarea prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, publicată și intrată în vigoare la 31.12.2021, în această speță nu poate avea loc la etapa recursului

ordinar, urmând a fi soluționată la etapa executării pedepsei, în conformitate cu prevederile art. 469-472 Cod de procedură penală. Or, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel n-a comis careva erori de drept, care ar duce la casarea deciziei pronunțate în speță, mai mult aplicarea Legii sus-menționate nu a constituit obiect de examinare în instanța de apel, a cărei decizie este definitivă și executorie.

10. Astfel, odată ce recursul ordinar declarat de inculpat la data de 27.04.2022, este vădit neîntemeiat, iar cel declarat de către inculpat la data de 04.08.2022, a fost declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestora.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpat la data de 27.04.2022, ca fiind vădit neîntemeiat și inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpat la data de 04.08.2022, deoarece recursul este declarat peste termen, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui *Coroșanu Ilie xxxxxx*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **25 noiembrie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie